

CÔNG TÁC PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC ĐỂ THU HÚT FDI CỦA TỈNH BÌNH DƯƠNG GIAI ĐOẠN 2015 - 2020

Phạm Văn Thịnh

Trường Đại học Công nghệ thành phố Hồ Chí Minh

Email: pv.thinh@hutech.edu.vn

Tóm tắt: Nghiên cứu đánh giá công tác phát triển nguồn nhân lực của tỉnh Bình Dương giai đoạn 2015 - 2020 nhằm thu hút vốn đầu tư nước ngoài (FDI), đồng thời đề xuất các giải pháp nâng cao chất lượng lao động. Kết quả cho thấy tỉnh đã triển khai nhiều chính sách quan trọng như đào tạo theo nhu cầu doanh nghiệp, mở rộng hợp tác quốc tế, cải thiện chế độ đãi ngộ và đầu tư vào hạ tầng giáo dục. Tuy nhiên, vẫn tồn tại thách thức về cơ cấu lao động, thu hút nhân tài và thích ứng với công nghệ 4.0. Trên cơ sở đó, nghiên cứu đề xuất các giải pháp đổi mới giáo dục nghề nghiệp, phát triển công nghệ đào tạo, tối ưu hóa chính sách nhân lực và nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước nhằm đáp ứng nhu cầu lao động chất lượng cao và tăng cường thu hút FDI.

Từ khóa: Bình Dương; phát triển nguồn nhân lực; thu hút FDI.

Nhận bài: 4/4/2025; **Biên tập:** 5/4/2025; **Phản biện:** 8/4/2025; **Duyệt đăng:** 10/4/2025.

1. Đặt vấn đề

Bình Dương là một trong những tỉnh dẫn đầu cả nước về thu hút vốn FDI, đóng vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội. Trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế ngày càng sâu rộng, chất lượng nguồn nhân lực trở thành yếu tố then chốt quyết định khả năng thu hút và sử dụng hiệu quả dòng vốn đầu tư nước ngoài. Giai đoạn 2010 - 2020, tỉnh Bình Dương đã triển khai nhiều chính sách và giải pháp nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, đáp ứng nhu cầu của các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, vẫn còn tồn tại một số hạn chế cần được phân tích và đề xuất giải pháp khắc phục. Nghiên cứu này nhằm đánh giá công tác phát triển nguồn nhân lực của tỉnh Bình Dương để thu hút vốn đầu tư nước ngoài trong giai đoạn 2010 - 2020, từ đó đề xuất các giải pháp phù hợp cho giai đoạn tiếp theo.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Chủ trương, chính sách phát triển nguồn nhân lực để thu hút FDI của tỉnh Bình Dương

Bước sang năm 2015, tổng kết quá trình thực hiện Nghị quyết đại hội Đảng bộ tỉnh Bình Dương lần thứ IX (2010 - 2015), ngoài những thành tựu đạt được, vẫn còn một số hạn chế ảnh hưởng đến quá trình phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh nhà. Đặc biệt trong việc phát triển nguồn nhân lực, Đảng bộ tỉnh nhận định: “*chất lượng nguồn nhân lực chưa đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế*” (Đảng bộ tỉnh Bình Dương, 2015, tr.37), “*nguồn nhân lực chất lượng cao để phục vụ quá trình phát triển và hội nhập kinh tế của tỉnh còn thiếu*” (Đảng bộ tỉnh Bình Dương, 2015, tr.66).

Nhận thức rõ tầm quan trọng của nguồn nhân lực

chất lượng cao trong việc thu hút vốn đầu tư nước ngoài, Đảng bộ tỉnh Bình Dương đã xác định phát triển nguồn nhân lực là một trong những giải pháp đột phá nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội. Theo đó, Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ X đã đề ra định hướng chiến lược: “*nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, nhất là đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý, cán bộ khoa học - kỹ thuật và đội ngũ công nhân lao động, đáp ứng yêu cầu phát triển của tỉnh trong giai đoạn mới*” (Đảng bộ tỉnh Bình Dương, 2015, tr.39). Điều này thể hiện sự cam kết của Đảng bộ tỉnh trong việc nâng cao trình độ chuyên môn và tay nghề của lực lượng lao động, tạo nền tảng vững chắc cho quá trình công nghiệp hóa và hiện đại hóa.

Bên cạnh việc xác định mục tiêu chiến lược, Đại hội X cũng nhấn mạnh bài học kinh nghiệm trong phát triển nhân lực: “*chú trọng nâng cao dân trí, bồi dưỡng, đào tạo nguồn nhân lực, thực hiện tốt chính sách thu hút người tài để có đội ngũ lãnh đạo, quản lý và lao động đáp ứng được yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa của tỉnh*” (Đảng bộ tỉnh Bình Dương, 2015, tr.87). Đây là một quan điểm có tính nền tảng, không chỉ tập trung vào giáo dục - đào tạo mà còn hướng đến việc thu hút nhân tài, từ đó xây dựng một lực lượng lao động có năng lực cạnh tranh cao, phục vụ trực tiếp cho sự phát triển bền vững của địa phương.

Trong giai đoạn 2016-2020, Đảng bộ tỉnh đã triển khai các chương trình đột phá về đào tạo nguồn nhân lực, trong đó đặc biệt nhấn mạnh việc mở rộng và nâng cao chất lượng đào tạo tại các bậc trung cấp, cao đẳng và đại học theo tiêu chuẩn quốc tế. Cụ thể, chủ trương phát triển giáo dục và đào tạo của tỉnh được thể hiện rõ qua nhiệm vụ: “*Tăng quy mô, chất lượng, hiệu quả đào*

tạo ở các trường trung cấp chuyên nghiệp, cao đẳng và đại học theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế nhằm từng bước đáp ứng nhu cầu nhân lực cho phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh” (Đảng bộ tỉnh Bình Dương, 2015, tr.107-108). Theo đó, việc tập trung đầu tư vào các cơ sở giáo dục chất lượng cao, đặc biệt là Trường Đại học Thủ Dầu Một, Trường Đại học Quốc tế Miền Đông và Trường Đại học Việt - Đức, được xem là bước đi quan trọng để nâng cao trình độ chuyên môn của lao động địa phương.

Bên cạnh đó, quy hoạch phát triển nguồn nhân lực được xác định là yếu tố trọng tâm, đóng vai trò then chốt trong việc hiện thực hóa mục tiêu đưa Bình Dương trở thành thành phố trực thuộc Trung ương. Định hướng này được cụ thể hóa qua nhiệm vụ: “Thực hiện có hiệu quả quy hoạch phát triển nguồn nhân lực, trọng tâm là xây dựng nguồn nhân lực chất lượng cao làm động lực chủ yếu, chú trọng tạo đột phá, góp phần sớm đạt mục tiêu Bình Dương trở thành thành phố trực thuộc Trung ương” (Đảng bộ tỉnh Bình Dương, 2015, tr.108). Sự nhấn mạnh vào yếu tố chất lượng cao trong đào tạo nhân lực cho thấy tầm nhìn dài hạn của tỉnh trong việc đảm bảo khả năng cạnh tranh và thu hút đầu tư trong bối cảnh hội nhập kinh tế toàn cầu.

Tóm lại, chủ trương phát triển nguồn nhân lực của Đảng bộ tỉnh Bình Dương không chỉ hướng đến việc đáp ứng nhu cầu nhân lực của các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng tăng trưởng kinh tế và phát triển bền vững. Việc đầu tư mạnh mẽ vào giáo dục, đào tạo và thu hút nhân tài là yếu tố cốt lõi để tỉnh Bình Dương tiếp tục khẳng định vị thế của mình trong quá trình công nghiệp hóa và hội nhập quốc tế.

Dưới sự chỉ đạo của Đảng bộ tỉnh, Bình Dương đã tích cực thực hiện các chính sách nhằm phát triển nguồn nhân lực, đáp ứng nhu cầu thu hút vốn đầu tư nước ngoài. Một trong những chính sách quan trọng là hỗ trợ tài chính để tạo điều kiện cho mọi nhóm lao động được tiếp cận với các chương trình đào tạo phù hợp. Kế hoạch số 3001/KH-UBND (2015) nhấn mạnh rằng việc thúc đẩy học tập suốt đời cho công nhân tại các doanh nghiệp là nhiệm vụ cốt lõi trong công cuộc xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa (UBND tỉnh Bình Dương, 2015, tr.1). Điều này thể hiện quyết tâm của tỉnh trong việc không chỉ chú trọng đào tạo nhân lực trình độ cao mà còn nâng cao kỹ năng nghề cho lực lượng lao động phổ thông, nhằm đảm bảo tăng trưởng kinh tế bền vững và đáp ứng nhu cầu đa dạng của các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài.

Bên cạnh công tác đào tạo trong nước, Bình Dương còn tăng cường hợp tác với các trường đại học danh tiếng trong và ngoài nước để xây dựng chương trình

đào tạo đạt tiêu chuẩn quốc tế. Hệ thống các trường cao đẳng nghề và trung tâm đào tạo kỹ thuật tại tỉnh cũng được đầu tư nâng cấp về cơ sở vật chất, mở rộng quy mô đào tạo các lĩnh vực công nghệ cao như tự động hóa, công nghệ thông tin và kỹ thuật cơ khí. Trước xu hướng phát triển mạnh mẽ của ngành công nghiệp công nghệ cao, Đảng bộ tỉnh đã chỉ đạo thực hiện các chương trình đào tạo chuyên sâu dành cho lao động kỹ thuật cao. Việc triển khai mô hình đào tạo “đặt hàng doanh nghiệp” giúp đảm bảo lực lượng lao động có tay nghề thực hành tốt, phù hợp với yêu cầu của các tập đoàn công nghệ lớn. Đồng thời, Bình Dương cũng đi đầu trong việc khuyến khích các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài thành lập trung tâm đào tạo nội bộ, tạo điều kiện để người lao động tiếp cận công nghệ tiên tiến ngay trong quá trình học tập, qua đó nâng cao chất lượng nguồn nhân lực của tỉnh.

Chương trình 20-Ctr/TU và quyết định số 3247/QĐ-UBND thể hiện định hướng phát triển dịch vụ chất lượng cao gắn với công nghiệp và đô thị hóa, trong đó nhân lực chất lượng cao đóng vai trò then chốt. Cụ thể, Chương trình số 20-Ctr/TU do Tỉnh ủy Bình Dương ban hành ngày 09/08/2016 đặt mục tiêu nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý, cán bộ khoa học - kỹ thuật và công nhân lao động nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển của tỉnh trong giai đoạn mới (Tỉnh ủy Bình Dương, 2016, tr.3). Đảng bộ tỉnh đề ra mục tiêu đến năm 2020, tỷ lệ lao động qua đào tạo đạt 80%, trong đó có văn bằng, chứng chỉ đạt 30%, nhằm đáp ứng nhu cầu phát triển công nghiệp và thu hút đầu tư nước ngoài. Để thực hiện mục tiêu này, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội chịu trách nhiệm triển khai Đề án đảm bảo nguồn lao động có tay nghề, đồng thời phát triển 2-3 cơ sở giáo dục nghề nghiệp quy mô lớn, đạt chuẩn để cung ứng nhân lực chất lượng cao. Song song đó, Sở Nội vụ xây dựng danh mục ngành nghề ưu tiên và chính sách đãi ngộ nhằm thu hút và giữ chân lao động trình độ cao. Bên cạnh đào tạo chuyên môn, tỉnh cũng chú trọng nâng cao năng lực quản lý trong hệ thống hành chính, đảm bảo một bộ máy vận hành hiệu quả, đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế. Theo lộ trình, đến năm 2020, 100% cán bộ, công chức cấp xã phải có trình độ chuyên môn từ trung cấp trở lên, trong khi 70% cán bộ cấp huyện, tỉnh được nâng cao kỹ năng quản lý và thực thi công vụ.

Ngoài ra, Bình Dương đầu tư mạnh vào cơ sở vật chất phục vụ công tác đào tạo. Chương trình hành động số 4504/KH-UBND (2018) về bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân cũng đề cập đến việc đầu tư vào hệ thống giáo dục đào tạo và y tế, tạo điều kiện phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu của cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0 (UBND tỉnh Bình Dương, 2018, tr.2). Điều này cho thấy chính sách phát triển nhân lực của tỉnh không chỉ tập trung vào đào tạo

chuyên môn mà còn quan tâm đến các yếu tố như sức khỏe, điều kiện làm việc và môi trường học tập.

2.2. Nhận xét và đề xuất giải pháp

Chính sách phát triển nguồn nhân lực của tỉnh Bình Dương được triển khai đồng bộ, phù hợp với yêu cầu hội nhập và thu hút vốn đầu tư nước ngoài. Đảng bộ tỉnh xác định đây là giải pháp đột phá, với mục tiêu nâng cao chất lượng lao động, đặc biệt trong các lĩnh vực công nghệ cao. Thông qua các chính sách như Chương trình số 20-CT/TU, Nghị quyết số 05/2019/NQ-HĐND, Chỉ thị số 09/CT-UBND, tỉnh hướng đến 80% lao động qua đào tạo, trong đó 30% có văn bằng, chứng chỉ, đồng thời đầu tư vào hệ thống giáo dục đạt chuẩn quốc tế. Chiến lược đào tạo gắn liền với nhu cầu doanh nghiệp, thông qua mô hình đào tạo theo đơn đặt hàng, trung tâm đào tạo nội bộ, giúp nâng cao kỹ năng thực hành và khả năng thích ứng với công nghệ hiện đại. Tỉnh cũng mở rộng hợp tác quốc tế và phát triển các cơ sở giáo dục trọng điểm như Đại học Việt - Đức, Đại học Quốc tế Miền Đông. Bên cạnh đào tạo, Bình Dương chú trọng cải thiện môi trường làm việc, chế độ đãi ngộ, đầu tư cơ sở hạ tầng giáo dục và y tế, đảm bảo thu hút và giữ chân nguồn nhân lực chất lượng cao. Tuy nhiên, tỉnh vẫn đối mặt với thách thức về cơ cấu lao động, khả năng cạnh tranh trong thu hút nhân tài và đáp ứng yêu cầu công nghiệp 4.0. Để duy trì lợi thế, cần tiếp tục hoàn thiện chính sách đãi ngộ, đổi mới phương pháp đào tạo nghề, nâng cao chất lượng quản trị hành chính. Nhìn chung, Bình Dương đã xây dựng nền tảng vững chắc để thu hút vốn đầu tư nước ngoài, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế bền vững và hiện đại.

Để nâng cao hiệu quả thu hút FDI thông qua phát triển nguồn nhân lực, Bình Dương cần phát triển các giải pháp mang tính chiến lược, đồng bộ và phù hợp với yêu cầu phát triển kinh tế trong bối cảnh hội nhập.

Một trong những giải pháp quan trọng nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực của tỉnh Bình Dương là đổi mới giáo dục nghề nghiệp theo hướng đáp ứng nhu cầu doanh nghiệp và tiêu chuẩn quốc tế. Việc phát triển các chương trình đào tạo theo đơn đặt hàng của doanh nghiệp là một chiến lược hiệu quả, giúp gắn kết giữa cơ sở đào tạo và thị trường lao động. Đồng thời, cần chuẩn hóa chương trình giáo dục nghề nghiệp theo tiêu chuẩn quốc tế, hợp tác với các tổ chức giáo dục nước ngoài để chuyển giao công nghệ đào tạo tiên tiến, đặc biệt trong các lĩnh vực công nghệ cao như tự động hóa, trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn và kỹ thuật số. Ngoài ra, chương trình giảng dạy cần được tích hợp các kỹ năng mềm, kỹ năng số, ngoại ngữ và tư duy sáng tạo, nhằm giúp lao động thích ứng nhanh với môi trường làm việc hiện đại và yêu cầu hội nhập toàn cầu.

Bên cạnh nâng cao chất lượng đào tạo, Bình Dương cần đẩy mạnh hợp tác quốc tế nhằm thu hút và phát

triển nguồn nhân lực chất lượng cao. Việc thiết lập chương trình liên kết đào tạo với các trường đại học nước ngoài sẽ tạo điều kiện để người lao động tiếp cận các mô hình giáo dục tiên tiến và gia tăng năng lực cạnh tranh trên thị trường lao động quốc tế. Đồng thời, cần xây dựng cơ chế đãi ngộ đặc biệt để thu hút chuyên gia, nhà nghiên cứu, giảng viên và lao động kỹ thuật cao đến làm việc tại Bình Dương, thông qua các chính sách hỗ trợ về thu nhập, chỗ ở, phúc lợi xã hội và cơ hội phát triển nghề nghiệp. Việc phát triển hệ sinh thái đổi mới sáng tạo thông qua hỗ trợ nghiên cứu, khởi nghiệp và chuyển giao công nghệ cũng là một hướng đi chiến lược để thu hút nhân tài và tạo động lực cho sự phát triển bền vững của tỉnh.

Một trong những yếu tố quan trọng để giữ chân lao động có tay nghề cao là cải thiện chính sách tiền lương, phúc lợi và điều kiện sống. Bình Dương cần nâng cao mức lương tối thiểu, chế độ bảo hiểm xã hội và các phúc lợi bổ sung, đảm bảo mức thu nhập đủ để người lao động có thể ổn định cuộc sống tại địa phương. Đồng thời, việc đầu tư vào cơ sở hạ tầng đô thị, nhà ở xã hội, bệnh viện, trường học, giao thông công cộng sẽ giúp nâng cao chất lượng sống của người lao động, từ đó tăng sức hấp dẫn của Bình Dương đối với lao động có trình độ cao. Bên cạnh đó, chính sách hỗ trợ tài chính cho lao động học tập và nâng cao trình độ thông qua học bổng, vay ưu đãi và trợ cấp đào tạo sẽ giúp người lao động có cơ hội học tập suốt đời và không ngừng nâng cao năng lực chuyên môn.

Công nghệ số đóng vai trò quan trọng trong việc tối ưu hóa phát triển nguồn nhân lực. Bình Dương cần xây dựng cơ sở dữ liệu nguồn nhân lực thông minh, giúp kết nối cung - cầu lao động, phân tích xu hướng tuyển dụng và điều phối lao động theo nhu cầu thực tế của doanh nghiệp. Ngoài ra, tỉnh cần phát triển nền tảng đào tạo trực tuyến, áp dụng công nghệ học tập số, mô phỏng thực tế ảo (VR) và trí tuệ nhân tạo (AI) vào quá trình đào tạo nghề, giúp nâng cao chất lượng giảng dạy và mở rộng cơ hội học tập cho người lao động. Đặc biệt, việc khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào đào tạo nội bộ, nâng cao kỹ năng cho lực lượng lao động hiện hữu sẽ giúp nâng cao năng suất lao động và tính cạnh tranh của tỉnh trong thu hút vốn đầu tư nước ngoài.

3. Kết luận

Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là yếu tố cốt lõi trong chiến lược thu hút vốn đầu tư nước ngoài của tỉnh Bình Dương. Giai đoạn 2015 - 2020, tỉnh đã triển khai nhiều chính sách quan trọng, góp phần nâng cao năng lực lao động và cải thiện môi trường đầu tư. Tuy nhiên, để tiếp tục duy trì lợi thế cạnh tranh trong thu hút FDI, Bình Dương cần thực hiện đồng bộ các giải pháp về đổi mới giáo dục nghề nghiệp, tăng cường

hợp tác quốc tế, cải thiện chế độ đãi ngộ, ứng dụng công nghệ số trong quản lý lao động và nâng cao hiệu quả quản trị nhà nước. Việc triển khai hiệu quả các giải pháp này sẽ giúp tỉnh xây dựng một lực lượng lao động có trình độ cao, đáp ứng yêu cầu của doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, đồng thời thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội theo hướng bền vững và hiện đại. ○

Tài liệu tham khảo

- [1]. Đảng bộ tỉnh Bình Dương (2015). Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Bình Dương lần thứ X.
- [2]. Tỉnh ủy Bình Dương (2016). Chương trình số 20-CTr/TU ngày 09/08/2016 về Nâng cao chất lượng

đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý, cán bộ khoa học - kỹ thuật và đội ngũ công nhân lao động, đáp ứng yêu cầu phát triển của tỉnh trong giai đoạn mới.

- [3]. Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Dương (2018). Kế hoạch số 4504/KH-UBND ngày 21/09/2018 Triển khai chương trình số 79-CTr/TU ngày 11/05/2018 của ban thường vụ tỉnh ủy thực hiện Nghị quyết số 20-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam về tăng cường công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân trong tình hình mới.
- [4]. Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Dương (2015). Kế hoạch số 3001/KH-UBND ngày 01/09/2015 Triển khai thực hiện đề án “Đẩy mạnh các hoạt động học tập suốt đời trong công nhân lao động tại các doanh nghiệp đến năm 2020”.

HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT TO ATTRACT FDI IN BINH DUONG PROVINCE IN THE PERIOD OF 2015 - 2020

Pham Van Thinh

Ho Chi Minh City University of Technology

Email: pv.thinh@hutech.edu.vn

Abstract: The study evaluates human resource development in Binh Duong province in the period of 2015 - 2020 to attract foreign direct investment (FDI), and proposes solutions to improve labor quality. The results show that the province implemented many important policies such as training according to business needs, expanding international cooperation, improving remuneration and investing in educational infrastructure. However, there are still challenges in labor structure, attracting talent and adapting to industry 4.0. On that basis, the study proposes solutions to innovate vocational education, develop training technology, optimize human resource policies and improve the effectiveness of state management to meet the demand for high-quality labor and increase FDI attraction.

Keywords: Binh Duong, human resource development, FDI attraction.